

HOMILIJA MONS. VALENTINA POZAIĆA

Zagrebačka katedrala, TE DEUM,

10. lipnja 2010.

Kr 18,41-46; Mt 5,20-26.

Teme današnjih liturgijskih čitanja duboko su ljudske, svakodnevne, presudne za naš osobni i zajednički društveni život; za naš duhovni život u Božjoj blizini: uvreda i mržnja, srdžba i osveta, razumijevanje i praštanje, dobrota i blagost.

Prva osoba koja je mrzila svoga brata bio je Kain. Bog, u svojoj dobroti, nije ga mogao prepustiti sama njegovoj zabludi. Govori mu: Zašto si ljut? Zašto ti je lice namrgođeno? Jer ako pravo radiš, vedrinom odsijevaš. A ne radiš li pravo, grijeh ti je kao zvijer na pragu što te vrbaba; još mu se možeš oduprijeti (Post 4, 6-7).

Grijeh se ne događa čovjeku - samo tako, slučajno. Raste iz sjemena poput male biljke u čovjekovu srcu. Ako ga čovjek, Božjom milošću, ne iščupa, može narasti i ugušiti druga plemenita nastojanja, kreposti i vrline.

Isus govori apostolima, i drugim učenicima, o čovjekovu srcu. Pismoznanci i farizeji izjednačili su pravednost s napisanim zapovijedima, i s vanjskim održavanjem zakona, Svetoga pisma. Isus tumači kako je takvo shvaćanje, i život po takvom shvaćanju, promašeno. On upućuje na srce; srce je središte želja i izbora svake osobe; osoba se vrednuje po skladu uma i srca. Ako zlo, i zle želje, nisu iskorijenjene iz srca, srce će biti izopačeno, korumpirano. Jedna od tih izopačenih želja, o kojoj govori Isus, jest srdžba koja raspiruje zavist i pohlepu, ne da se iskorijeniti, ne želi umrijeti u čovjekovu srcu.

Njegovati srdžbu u srcu, u govoru, u djelima i pothvatima – razara ljudsku narav, suprotno je naravi čovjeka stvorena na sliku Božju. Lijek protiv srdžbe i gnjeva: to je milosrđe i blagost, strpljivost i obzirnost. Zar ne molimo svakog

dana, i danas kod ove svete Mise: Otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim? Bog je oprostio nama, poziva nas da mi raširimo milosrđe i praštanje na sve koji bi nas mogli povrijediti, ili to stvarno čine. U Isusovu križu uočavamo vrhunski primjer ljubavi i praštanja, snagu dobrote i nadvladavanja zla, slobode duha. Samo Božja ljubav i milost mogu osloboditi ljudsko srce i um od tiranije zla, od tiranije uvrijeđenog ponosa i zlobne osvete. Bog spor na srdžbu, bogat dobrotom (Ps 145, 8b), tu je silu usadio i u srce čovjeka. Bila ta sila praštanja na početku malena, skromna poput onoga oblačića na dlanu, iz povijesti proroka Ilije, ona može, darom duha Svetoga, prerasti u silne oblake kiše dobrote, koji su kadri napojiti suhu zemlju ljudske duše – da omekša i urodi novom kvalitetom, kulturom života.

Tako nas uči Benedikt XVI: Ljubav u istini, koju je Isus Krist posvjedočio svojim zemaljskim životom, a nadasve svojom smrću i uskrsnućem, glavna je pokretačka snaga istinskoga razvoja svake osobe i svekolikoga ljudskog roda. (Benedikt XVI., Caritas in veritate, Uvod).

Universitas studiorum: ne samo teorije, već još više prakse integralnog ljudskog bića u svima njegovim autentičnim dimenzijama: u duši i u društvu; universitas uma i srca. To je srce – srce Crkve, srce naviještanja evanđelja svijetu znanosti i umjetnosti:

Iz srca Crkve rođeno, katoličko se sveučilište urezuje u brazdu tradicije koja seže u samo izvorište sveučilišta kao institucije. Ono je od uvijek bilo poput neusporedivoga središta kreativnosti i širenja znanja za dobro čovječanstva. Po svome pozivu, kao universitas magistrorum et scholarium, sveučilište se posvećuje istraživanju, poučavanju i odgoju studenata, slobodno okupljenih sa svojim učiteljima u istoj ljubavi prema znanju.

Ono sa svim ostalim sveučilištima dijeli, svetomu Augustinu tako dragu, obradovanost istinom (*gaudium de veritate*), tj. radost traženja istine, njezina otkrivanja i priopćivanja, na svim područjima spoznaje. Zato kliče: Blaženi život je radost koja proizlazi iz Istine, budući da ta radost proizlazi iz Tebe koji si Istina, Bože svjetlosti moja, spasenje lica moga, Bože moj! (Iv 14,6; Ps 27,1; 42,12).

Povlaštena je zadaća sveučilišta u intelektualnome radu egzistencijalno ujediniti dva reda zbilje, koje se prečesto želi suprotstaviti - kao da su međusobno sučeljene: istraživanje istine i sigurnost da se već poznaje vrelo istine (Ivan Pavao II, *Ex corde Ecclesiae*, 1990, 1).

Jer kako nas uči Ivan Pavao II: Vjera i razum izgledaju poput dvaju krila - kojima se ljudski duh uzdiže k promatranju istine. Sam je Bog pak onaj koji je usadio u srca ljudi nastojanje - da spoznaju istinu, i da najposlije ipak spoznaju i Njega, kako bi spoznavajući i ljubeći Njega, prispjeli isto tako k punoj istini o samima sebi. (Ivan Pavao II, *Fides et ratio – Vjera i razum*, Uvod).

Za taj svijet *universitas studiorum* Crkva moli i zahvaljuje. Od tog svijeta Crkva očekuje novi stil života i rada, znanosti i kulture, umjetnosti i ljepote - novu kulturu života. Tom svijetu Crkva naviješta svetopisamsku kulturu života za kulturu budućnosti naroda:

Uzimam danas za svjedoke protiv vas nebo i zemlju da pred vas stavljam: život i smrt, blagoslov i prokletstvo. Život, dakle, biraj, ljubeći gospodina Boga svoga, slušajući njegov glas, prianjajući uz njega, da živiš ti i tvoje potomstvo. Ta on je život tvoj, tvoj dugi vijek, da bi mirno mogao boraviti na zemlji (Pnz 30,19-20).

Smisao je učenja, studiranja, stjecanje kreposti, životno važnih vještina: kao što su mudrost i radost praštanja – a što je uvjet promijene svijeta na bolje, stvaranja boljeg svijeta, nove kulture, kulture evanđelja. To je Isusova metodologi-

ja preobrazbe svijeta. Mi smo baštinici, štoviše, vjerom prosvjetljeni i zadušeni nositelji Isusove metodologije preobrazbe svijeta.

Molitva na ovoj Misi, na kraju akademske godine, molitva za cijelo ljeto i za život, neka bude ona, koju je zapisao Euzebij, utemeljitelj teološke škole i biskup Cezareje (265-339), iz trećeg stoljeća: Da ne budem neprijatelj ni jednom čovjeku; da budem prijatelj onoga što je vječno i što ostaje. Da se ne svađam s onima oko mene: i ako mi se to dogodi, da se pomirim brzo. Da ljubim, tražim, i postizem samo ono što je dobro. Da svim ljudima želim sreću, i da ne zavidim nikome. Da se ne radujem ničijoj zlosreći tko me je povrijedio. Kad učinim ili kažem nešto krivo, da nikada ne čekam na ukor drugih, već da sam sebe ukorim sve dok se ne popravim. Da ne izvojujem pobjedu - koja bi vrijeđala druge ili moje suparnike. Da pomirim prijatelje koji se srde jedan na drugoga. Da nikada ne napustim prijatelja u opasnosti. Kada posjećujem one u tuzi da budem kadar s blagim i ljekovitim riječima ublažiti njihovu bol. Da poštujem sama sebe. Da uvijek pripitomim ono što divlja u meni. Da se naviknem biti uljudan, i da nikada ne budem ljut s ljudima zbog danih okolnosti. Da nikada ne raspravljam tko je opak, i što je opako učinio, nego da upoznajem dobre ljude, i njihovim stopama hodim. Prorok Mihej, davno prije, ocrtao je to ovako: Objavljeno ti je, čovječe, što je dobro, što Gospod traži od tebe: samo činiti pravicu, milosrđe ljubiti i smjerno sa svojim Bogom hoditi (Mih 6,8). Zahvalni Bogu za tolika dobročinstva tijekom prošle akademske godine: materijalna i duhovna, intelektualna i društvena; zahvalimo i za milosni dar Božjega oprostjenja; za ponuđeni dar hrabrog praštanja; za spremnost prihvaćanja Božje neizmjerive dobrote; i za spremnost dijeljenja te iste dobrote svakome oko sebe. A Majka Marija, utočište grješnika, neka nam isprosi i oprostjenje i radost praštanja. Amen.